
[2017-33-RE](#)

CAUSA 2017-33-RE

(Martínez Bort i Sentís Abad c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 292-2017. Recurs d'empara

Aute del 22 de desembre del 2017

BOPA núm. 4, del 17 de gener del 2018

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 21 de juliol del 2017, per la representació processal dels Srs. Francesc Martínez Bort i Laia Sentís Abad, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra els autes del 22 de maig del 2017 i del 30 de juny del mateix any, ambdós dictats per la Secció d'Instrucció 5 de la Batllia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la presumpció d'innocència, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets fonamentals al·legats, que anul·li l'aute del 22 de maig del 2017 i que revoqui l'aute del 30 de juny del mateix any;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 15 de setembre del 2017;

Escollat l'informe de la magistrada ponent, Sra. Laurence Burgorgue-Larsen.

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. Atès que el Sr. Francesc Martínez Bort es troba processat en una causa penal en què podria haver de fer front a penes de multa i subsegüentment a un informe de la Unitat d'Intel·ligència Financera d'Andorra (UIFAND), la Batllia va incoar unes diligències prèvies per un presumpte delictes major de frustració de procediments executius de cobrament contra els Srs. Francesc Martínez Bort i Laia Sentís Abad i, el 22 de maig del 2017, va dictar un aute mitjançant el qual decidia autoritzar el Grup de Delinqüència Organitzada i Blanqueig de l'Àrea de Policia Criminal, en funcions de policia judicial, a obtenir la informació bancària que resultés de tots els comptes bancaris oberts pels

encausats o dels quals tinguessin poders de disposició i fossin representants o drethavents, d'ençà el 29 de juliol del 2015 fins a l'actualitat.

1.2. La representació processal dels Srs. Francesc Martínez Bort i Laia Sentís Abad va formular un incident de nul·litat d'actuacions contra aquesta decisió per tal com considerava que s'havien vulnerat els seus drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la presumpció d'innocència, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

1.3. El 30 de juny del 2017, la Secció d'Instrucció 5 de la Batllia va dictar un aute en què decidia no donar lloc a l'incident de nul·litat d'actuacions esmentat, ja que no es desprenia de l'aute impugnat la vulneració de cap dret fonamental de contingut constitucional.

1.4. El 21 de juliol del 2017, la representació processal dels Srs. Francesc Martínez Bort i Laia Sentís Abad va interposar un recurs d'empara contra les resolucions esmentades de la Secció d'Instrucció 5 de la Batllia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la presumpció d'innocència, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica dels recurrents

- Aquesta part considera que s'ha vulnerat el dret a la presumpció d'innocència del recurrent, perquè la Batllia considera que pel fet d'estar processat en una altra causa penal podria haver de fer front a penes de multa i que això justificaria que volgués desvincular-se del seu patrimoni, transferint-lo a la seva esposa, la qual podria, aleshores, traslladar aquest patrimoni fora del Principat.

- Ara bé, després d'analitzar l'article 220 del Codi penal que tipifica el delictes de frustració de procediments executius de cobrament, aquesta part interpreta que hauria calgut que el recurrent hagués estat declarat responsable civil o penal mitjançant una eventual sentència ferma. En aquest cas, no es pot considerar previsible que el recurrent sigui condemnat en el procediment en el qual està encausat sense vulnerar el seu dret a la presumpció d'innocència.

- Segons el parer d'aquesta part també es vulnera el dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret d'ambdós recurrents pel fet que l'aute impugnat acredita uns fets que no permeten considerar al Sr. Francesc Martínez Bort responsable penal o civil dels fets pels quals està processat i, per tant, d'això no se'n pot derivar tampoc cap delictes de frustració de procediments executius de cobrament.

- A més, allò que l'article 220 esmentat prohibeix, és eludir el compliment de responsabilitats civils derivades d'un fet delictiu, però l'aute impugnat parla de "*penes de multa*" i el recurrent no ha de complir amb cap responsabilitat d'aquest tipus pels fets pels quals està processat.

- Tampoc s'ha decretat cap mesura d'embargament o cap procediment executiu iniciat en la seva contra, ja que el Tribunal de Corts encara no ha dictat sentència en la causa en què es troba processat.

- Pel que fa a la recurrent, l'aute no motiva ni tan sols mínimament la decisió de controlar els seus comptes.

- Aquesta part també considera que l'acte que resol l'incident de nul·litat d'actuacions és contrari a Dret i confirma les vulneracions esmentades. Aquesta part s'oposa a l'argument de la Batllia que considera que la informació sol·licitada és l'única diligència judicial que permetria demostrar o no la comissió del delictes presumptament comès. La part recurrent exposa que es va sol·licitar al Tribunal de Corts informació en relació amb l'estadi de la causa, el qual va contestar que no existia cap sentència ferma que condemnés el recurrent a satisfer cap import econòmic.

- Per consegüent, la batlle hagués hagut de concloure automàticament i directament que els recurrents no podien haver comès els fets constitutius del delictes tipificat a l'article 220 esmentat.

- Aquesta part, contràriament a allò que considera l'acte impugnat, manifesta que la discussió sobre la interpretació de l'article 220 esmentat és essencial per determinar si s'ha vulnerat el dret a la presumpció d'innocència o no.

- D'aquest article es desprèn clarament que per poder ser aplicat l'inculpat ha d'haver estat reconegut responsable penal o civil per la comissió de qualsevol fet delictiu i que com que aquí, aquest no és el cas, la decisió relativa al control bancari dictada per la Batllia és errònia i vulnera els drets fonamentals al·legats.

- Per acabar, la part recurrent demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets fonamentals al·legats, que anul·li les resolucions impugnades.

2.2. Argumentació jurídica de la Secció d'Instrucció 5 de la Batllia

- La Secció d'Instrucció 5 de la Batllia, després d'exposar que arran d'un informe de la UIFAND que detecta moviments bancaris sospitosos efectuats pel recurrent, processat en una causa penal en què podria fer front a penes de multa, i per la seva esposa, amb la finalitat de desvincular-se del seu patrimoni, considera que l'obtenció de la informació i documentació bancària dels recurrents no és només procedent en aquest cas, sinó que esdevé necessària i adequada per esbrinar "*amb millor certesa*" la realitat dels fets.

- En aquest sentit cita els articles 47 i 87.4 del Codi de procediment penal que autoritzen l'actuació de la Batllia per tal d'inquirir la veritat material i real dels fets mitjançant una resolució motivada en què s'exposi la necessitat de la recerca sol·licitada, la qual ha de ser adequada, proporcional i necessària, ja que aquesta no deixa de ser una ingerència al dret a la intimitat de les persones (article 14 de la Constitució) que en un cas com aquest ha de cedir davant l'interès legítim de la investigació d'un eventual delictes.

- En el marc de l'incident de nul·litat d'actuacions, la Secció d'Instrucció 5 de la Batllia recorda que l'acte de control no és una resolució recurrible, d'acord amb les disposicions de l'article 194 del Codi de procediment penal. No obstant això, manifesta que la seva decisió ha estat motivada i fonamentada de manera suficient, ja que argumenta els motius pels quals es va decidir acordar el control dels comptes dels recurrents tractant-se d'un acte d'instrucció necessari i, segons el seu parer, indispensable, únic i proporcional per demostrar o no la comissió del delictes del qual se'ls suposa autors.

- La Secció d'Instrucció 5 de la Batllia subratlla que es tracta únicament d'un acte d'investigació, que els fets es troben en fase d'instrucció i que estan pendants d'esclarir-se, sense suposar, en aquest

estadi, que la resolució impugnada vulneri la presumpció d'innocència dels recurrents, ni prejutjar els fets pendents de judici pel Tribunal de Corts.

2.3. Argumentació jurídica del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal demana la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara per la manca manifesta de contingut constitucional de les seves pretensions, d'acord amb l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

- El Ministeri Fiscal destaca que el recurs d'empara es fonamenta en el seu desacord amb la interpretació de l'article 220 del Codi penal efectuada per la Batllia.

- Després de recordar la naturalesa del recurs d'empara i la competència del Tribunal Constitucional en aquest marc, el Ministeri Fiscal precisa que les resolucions impugnades estan motivades de manera raonada, raonable i lògica i que no s'ha vulnerat el dret a la presumpció d'innocència dels recurrents, ja que la batlle instructora en cap cas prejutja, ni jutja, sinó que tan sols ha decidit una mesura d'investigació per tal d'esclarir uns fets que podrien ser constitutius d'una infracció penal.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. D'acord amb la jurisprudència constant d'aquest Tribunal el recurs d'empara no és una tercera via de recurs judicial i el Tribunal Constitucional no és un tribunal de tercera instància ni un tribunal de cassació.

3.2. Així mateix, d'acord amb la jurisprudència constant d'aquest Tribunal, quan un recurrent al·lega la vulneració del dret constitucional a obtenir una decisió fonamentada en Dret (article 10.1), no correspon al Tribunal Constitucional esmenar jurídicament la selecció, la interpretació i l'aplicació de les lleis efectuades pels òrgans judicials, salvat que la decisió impugnada no estigui motivada, que s'hagi comès un error material evident, que la decisió sigui lògicament o jurídicament irraonable o que la selecció, la interpretació i l'aplicació de la legislació s'allunyin de manera evident de la *communis opinio* del conjunt dels juristes.

3.3. A partir del moment en què entra en joc un dret material com és el dret a la presumpció d'innocència (article 10.2 de la Constitució), la jurisprudència constant d'aquest Tribunal també considera que l'examen que s'ha d'efectuar és més estricte, ja que s'ha de determinar si els recurrents han estat privats o no d'una protecció efectiva, és a dir, si han estat situats o no en una indefensió material.

3.4. La primera al·legació relativa a un defecte de motivació no pot prosperar. La batlle instructora ha motivat de manera extensa la seva decisió sobre la base d'elements fàctics concordants, els quals legitimen alhora l'aplicació de l'article 220 del Codi penal, mobilitzat de manera combinada amb els articles 47 i 87.4 del Codi de procediment penal, per tal de posar en pràctica la seva potestat ordenant mesures d'instrucció. Ara bé, no correspon en principi a aquest Tribunal intervenir en relació amb la interpretació i l'aplicació de les normes de procediment intern efectuades per les jurisdiccions del fons, les quals detenen la competència idònia per aquesta funció, salvat l'excepció assenyalada en el punt 3.2 anterior.

3.5. La segona al·legació relativa a la presumpció d'innocència dels recurrents tampoc pot prosperar. Efectivament, d'acord amb la jurisprudència constant d'aquest Tribunal Constitucional l'examen d'una vulneració eventual de la presumpció d'innocència es concreta en el desenllaç d'un procés penal (veg. p. ex. l'aute del 20 de desembre del 2007, recaigut en la causa 2007-31-RE i la sentència del 8 de juny del 2009, recaiguda en la causa 2009-1-RE). En aquesta causa actual, el procediment penal està en fase inicial i obstruir-lo equivaldria a impedir al jutge realitzar la seva tasca. Pel fet d'ordenar mesures d'instrucció necessàries a l'establiment de la veritat, la batlle instructora no ha vulnerat aquest dret, reconegut a l'article 10.2 de la Constitució.

Per tot això que s'ha exposat.

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2017-33-RE presentat per la representació processal dels Srs. Francesc Martínez Bort i Laia Sentís Abad contra els autes del 22 de maig del 2017 i del 30 de juny del mateix any, ambdós dictats per la Secció d'Instrucció 5 de la Batllia, per la manca de contingut constitucional de les seves pretensions, d'acord amb les disposicions de l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

2. Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents, al president de la Batllia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 22 de desembre del 2017.

Isidre Molas Batllori
President

Dominique Rousseau
Vicepresident

Laurence Burgorgue-Larsen
Magistrada